

Už len čítanie správ v poštovom priechodku každý deň a písanie odpovedí môže niekomu zaberať niekoľko hodín. Samotné vyhľadávanie informácií na internete môže takisto niekomu zaberať množstvo času, pokiaľ sám nemá ešte jasné, čo chce hľadať, prípadne ho zviaza cestou iné zaujímavé web stránky natoľko, že ponorený do sveta internetu úplne stratí pojem o čase. Okrem tohto všetkého je najnovším ďalším „požieračom času“ predovšetkým pre mladých v súčasnosti chat. Často bezvýznamné, na konkrétne informácie chudobné komunikovanie bez ladu a skladu zaberie dotýčným ľuďom tak veľa času, že už nezostáva ani minúta pre povinnosti doma a v škole, prípadne pre priateľov v realite.

Pastorační pracovníci musia vedieť napr. na chate farskej stránky správnym spôsobom podľa vopred stanovených pravidiel usmerňovať diskusiu v chatovacích miestnostiach tak, aby kresťanský chat nebol pre niekoho pascou záhaľky a zle využitého voľného času, ale užitočne strávenou chvíľou s priateľmi alebo zaujímavými ľuďmi nad poučnými páľčivými témami. Čo však s rodičmi, špeciálne citlivými na to, koľko času trávia ich deti pred televízorom alebo pri počítači? Sami často nevedia, ako zmeniť túto situáciu. Rozhodujú sa často pre metódu zákazov alebo sa znechutení postaví do úlohy prizeraúcich sa. Obidve možnosti ich však naplňajú pocitom viny. Tu im má prísť na pomoc farnosť s pastoračnými pracovníkmi, ktorí by mohli organizovať prednášky alebo rôzne kurzy o riešení takýchto situácií v rodine, prípadne viesť na farskej stránke diskusiu s rodičmi aj s mladými na túto tému.

Obmedzené vnímanie druhého počas komunikácie

Komunikácia na internete je do značnej miery obmedzená iba na písaný text, prípadne skratky a emotikony . Chýba jej totiž neverbálna zložka. Vnímanie druhej osoby počas on-line komunikácie je takto dosť obmedzené, nejasné a dvojznačné. Často preto dochádza k nedorozumeniam a projekciám. Informácia o pocitoch je totiž zabudovaná do intonácie hovoriaceho. Aj humor sa v texte veľmi zle vyjadruje. Z toho dôvodu v súčasnosti už čoraz viac firemných ale aj bežných používateľov využíva mikrofóny a kamery, ktorými sa prenáša zvuk a obraz osoby na druhom konci komunikačného kanála. Takýto zážitok z druhej osoby sa však zatiaľ ani zďaleka nedá porovnať so zážitkom v reálnom svete. Keby sme šli do extrému, dalo by sa povedať, že internetový vzťah medzi ľuďmi sú zatiaľ iba dokumenty.

Pri pastorácii vo farnosti prostredníctvom internetu je potrebné pamätať na tieto obmedzenia komunikácie a zohľadňovať neúplnosť vyjadrenia druhej strany. Preto je dôležité viesť veriacich v budúcnosti k riešeniu dôležitejších záležitostí pri osobných stretnutiach, kedy je komunikácia obohatená o viac dimenzií a rovín porozumenia významu a zmyslu zdieľaného posolstva. Takisto je dôležité viesť veriacich internetistov k rozvíjaniu vzťahov v realite, pretože aj taká výhoda internetu, akou je napríklad okamžitá reakcia, zamedzuje hlbšiemu vnímaniu a premýšľaniu a nakoniec môže viesť k nevnímaniu vôbec a následne k rozpadu vzťahu.

Prostredie bez zábran

To, že človeka nevidno, odstraňuje množstvo zábran, ktoré v realite má, a tým mu poskytuje veľké možnosti robiť a hovoriť také veci, ktoré by v realite nikdy nerobil ani nehovoril. Toto sa prejavuje všade tam, kde sa na internete komunikuje. Ide tu o už skôr spomenutú komunikačnú dizinhibíciu. Ide o stratu alebo prekonanie nesmelosti, plachosti a ostychu, v krajných prípadoch aj o obchádzanie tabu a zákazov, teda o istú odviazanosť či neviazanosť na normy. Dizinhibícia takto môže prejsť aj do škodlivej formy, kedy dotýčny komunikujúci vďaka svojej neviditeľnosti začne na odreagovanie negatívne nabitej stránky svojej identity používať hrubý jazyk, drsnú kritiku, priam nenávisť, hnev či vyhrážky a zraňovať druhých, ale aj seba, alebo začne navštevovať miesta na internete, kde je k dispozícii pornografia a násilie.

V súvislosti so škodlivou dizinhibíciou môže u používateľov internetu vzniknúť disociácia tzv. rozštep osobnosti, kedy postihnutý v sebe pociťuje viac rôznych osobností, ktorých striedaním naruší kontinuitu svojho vedomia, spôsobí výpadky pamäti, zmätenosť alebo stratí orientáciu, v najhoršom prípade začnú proti sebe dané podosobnosti bojovať a nenávidieť sa. Takíto používatelia sú po vytriezvení z dizinhibičnej komunikácie presvedčení, že to neboli oni, kto slovné útočil na ostatných v chatovej miestnosti, že to neboli oni, kto si prezeral detskú

pornografiu: „Toto správanie, to nie som ja!“ Stáva sa taktiež, že tieto osoby potom nepociťujú zodpovednosť za svoje správanie a odreagovanie si svojich nepriateľských pocitov na internete.

V tomto zmysle sú pornografia a pedofília už extrémne dôsledky hrubosti, ktorú môže internet ponúkať. A tu má svoje nezastupiteľné miesto práve cirkev, ktorá by mala vyškoliť svojich pastoračných pracovníkov aj v oblasti psychológie a patologického správania sa na internete, aby vedeli veľmi rýchlo a dostatočne skoro rozpoznať podobné príznaky patologickej dizinhibície u veriacich napojených na internet, prípadne nachádzali rôzne spôsoby predchádzania takýmto extrémnym stavom u veriacich. Najlepším spôsobom je vytvorenie dostatočne kvalitnej morálne čistej alternatívy k bezuzdným možnostiam súčasného internetu.